

DECIZIA

Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
nr. 11 din 29 septembrie 2023
cu privire la respingerea deciziei organizației din domeniile cercetării și inovării de a conferi
titlul științific de doctor

În conformitate cu pct. 59-61 ale Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019), 179, 181 ale Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III (HG 1007/2014) și în temeiul solicitării Universității de Stat din Moldova cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în științe politice doamnei **ALVAKILI Noha**, conferit la 26 aprilie 2023 în urma susținerii tezei „The educational system as an integration factor of national minorities in Israel society/ Sistemul educațional – factor de integrare a minorităților naționale în societatea israeliană”, specialitatea 561.01. *Teoria, metodologia politologiei; instituții și procese politice* (demersul Universității de Stat din Moldova nr. 01/1415 din 16.05.2023; nr. de înregistrare ANACEC 306 Dr-ȘD din 16.05.2023), Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) a inițiat procedura de confirmare a titlului științific de doctor în științe politice conferit dnei ALVAKILI Noha.

În corespundere cu pct. 41-47 ale Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019) (în continuare – Metodologie) a fost efectuată evaluarea primară a dosarului pentru confirmarea titlului științific (în continuare – dosar) de către ANACEC (Direcția de evaluare în cercetare și inovare) și, ulterior, dosarul a fost transmis experților evaluatori.

Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații în ședințele din 26 iunie 2023 și din 13 septembrie 2023 a examinat dosarul și teza în conformitate cu pct. 48-55 ale Metodologiei, cu prevederile Regulamentului comisiilor de experți în domeniul atestării ale ANACEC (aprobat prin Decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 4 din 18.12.2018, cu modificările și completările ulterioare) și cu criteriile de atribuire a calificativelor (în conformitate cu Regulamentul de atribuire a calificativelor tezelor de doctorat, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației Culturii și Cercetării nr. 514 din 05.12.2017).

În rezultatul analizei dosarului și a tezei în cadrul ședinței din 26 iunie 2023 de către experții desemnați, care au propus următoarele: un expert a recomandat validarea propunerii instituției cu modificarea calificativului din „Bine” în „Satisfăcător”, iar al doilea expert a solicitat examinarea detaliată a tezei, întrucât teza este scrisă în limba engleză, precum și examinarea suplimentară a dosarului și a tezei de către un expert în domeniul sociologiei, deoarece, după conținut, teza mai mult are tangență la acest domeniu. Astfel, s-a decis că este necesară o examinare suplimentară a dosarului și a tezei de către un expert în domeniul sociologiei.

Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații în ședința din 13 septembrie 2023 a analizat avizul expertului din domeniul sociologiei, care recomandă conferirea titlului științific de doctor în științe politice dnei ALVAKILI Noha, fără ai atribui un calificativ. Expertul care a solicitat examinarea detaliată a tezei a recomandat invalidarea propunerii instituției, invocând mai multe obiecții care sunt expuse în Nota de argumentare (*a se vedea anexa*), menționând că teza este mai mult orientată spre domeniul sociologiei. Pe de altă parte, accentul pe politicile educaționale apropie domeniul (conținutul) tezei de cel al științelor educației și mai puțin de domeniul științelor politice și ale relațiilor internaționale.

În conformitate cu pct. 4 lit. a) din Regulamentul comisiilor de experți în domeniul atestării ale ANACEC, Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații în ședința din 13 septembrie 2023 a decis de a recomanda respingerea deciziei Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei ALVAKILI Noha. Pentru această decizie au votat 9 experți; 2 experți au votat pentru modificarea calificativului din „Bine” în „Satisfăcător”.

Comisia de profil în cercetare și inovare în ședința din 26 septembrie 2023, în conformitate cu pct. 56 și 57 ale Metodologiei, a validat rezultatele evaluării tezei și a susținut recomandarea Comisiei de experți în științe juridice, politice, militare și informații privind respingerea deciziei Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei ALVAKILI Noha.

Consiliul de conducere al ANACEC, în temeiul pct. 59 al Metodologiei, a atribuțiilor legale pe care le deține și a propunerii Comisiei de experți, validate prin decizia Comisiei de profil în cercetare și inovare, **DECIDE:**

1. Se respinge decizia Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate din 26 aprilie 2023 de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei ALVAKILI Noha în urma susținerii tezei „The educational system as an integration factor of national minorities in Israel society/ Sistemul educațional – factor de integrare a minorităților naționale în societatea israeliană”, specialitatea 561.01. *Teoria, metodologia politologiei; instituții și procese politice* la 07 aprilie 2023.
2. Se atenționează conducătorul științific ROȘCA Ludmila, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar, pentru coordonarea tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
3. Se atenționează președintele Comisiei de susținere publică a tezei CEBOTARI Svetlana, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, pentru acceptarea tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
4. Se atenționează Directorul Școlii doctorale în științe sociale și ale educației a Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul”, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate, BOLEA Zinaida, doctor în psihologie, conferențiar universitar, pentru acceptarea spre susținere a tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
5. Direcția evaluare în cercetare și inovare va transmite instituției o Notă de argumentare a respingerii demersului, conform anexei, care este parte integrantă a acestei decizii.

Decizia poate fi contestată în termen de 30 zile lucrătoare de la data comunicării.

Președinte

Andrei CHICIUC

Secretar general

Sergiu BACIU

Notă de argumentare

a respingerii demersului Universității de Stat din Moldova cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în științe politice a doamnei ALVAKILI Noha, conferit la 26 aprilie 2023 în urma susținerii tezei *The educational system as an integration factor of national minorities in Israel society/ Sistemul educațional – factor de integrare a minorităților naționale în societatea israeliană*, specialitatea 561.01. *Teoria, metodologia politologiei; instituții și procese politice*

În baza examinării tezei de doctor în științe politice a dnei ALVAKILI Noha în cadrul ședinței Comisiei de experți în științe juridice, politice, militare și informații (ramurile științifice 55, 56, 58) a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) din 13 septembrie 2023, au fost formulate următoarele obiecții:

Tema tezei de doctorat, elaborată în Republica Moldova de către Doamna ALVAKILI Noha, cetățeană a Statului Israel, nu corespunde direcțiilor prioritare de cercetare ale Republicii Moldova și nu denotă o importanță semnificativă pentru politicile educaționale ale țării. Mai mult ca atât, în efortul de a justifica alegerea, în lucrare sunt aduse o serie de exemple irelevante și raționamente eronate, cu trimitere la minoritatea găgăuză din Republica Moldova, astfel fiind prezentată eronat situația minorității găgăuze, cum că aceasta ar avea de suferit în lipsa unor politici educaționale care să promoveze echitatea și egalitatea dintre populația majoritară și cea minoritară din Republica Moldova. Este abordată situația minorității găgăuze din Republica Moldova ca fiind similară populației beduine din Statul Israel, ceea ce reprezintă un neadevăr evident (p. 148-149).

Deși tema tezei de doctorat corespunde esenței materialului expus, iar analiza situației în domeniu este una amplă, totuși aceasta este mai mult orientată spre domeniul sociologiei, iar accentul pe politicile educaționale o apropie și de domeniul științelor educației și mai puțin de domeniul Relațiilor Internaționale, mai exact de specialitatea 561.01. *Teoria și metodologia politologiei, instituții și procese politice.*

Teza de doctorat a fost scrisă/tradusă într-o pretinsă limbă engleză și nu în varianta sa literară și academică, ceea ce a creat o serie de dificultăți la expertizarea acesteia, începând chiar cu denumirea instituției, unde a fost susținută – Universitatea de Stat din Moldova, trecută greșit pe pagina de titlu ca „UNIVERSITY STATE OF MOLDOVA”. Autoreferatul în limba română este tradus într-un limbaj uzual, cu unele expresii improprii limbii române, ceea ce denotă implicarea unor soft-uri sau a unor vorbitori de limbă română cu un nivel mediocru de cunoaștere a acesteia.

Neacceptabil pentru o teză de doctorat este lipsa problemei de cercetare formulată după un algoritm cunoscut, deoarece ceea ce se pretinde a fi numită „problemă de cercetare” nu conține nici subiect, nici predicat la propriu, iar varianta engleză diferă de cea română, ceea ce confirmă gradul de confuzii pe mai multe segmente expuse în continuare. **De ex. „Problema științifică soluționată.** Coordonarea activității factorilor guvernamentali, actualizarea permanentă a politicilor educaționale care vizează integrarea minorități-lor Beduine în sistemul educațional din Israel și în societatea israeliană. Asimilarea semnificației procesului de integrare a minorităților care în viitor va conduce la dezvoltarea durabilă a economiei izraeliene, la schimbarea imaginii statului pe arena internațională.” În l. engleză: „**The scientific problem was resolved** by analyzing all factors and barriers to minorities’ integration in the education system, which delays their integration into Israeli society. Additionally, there is a proposal for a comprehensive plan to increase investment in minorities’ society, with an emphasis on optimal educational integration, strategic policy lines to advance all minority populations, and increase their integration into Israeli society socioeconomically and culturally.”

În contextul dat, adică în absența unei probleme de cercetare formulate coerent și în conformitate cu rigorile regulamentare, nu există temei pentru dezbaterile privitor la gradul de corelare a analizei situației cu problema de cercetare din lucrare, direcțiile de soluționare, scopul și obiectivele cercetării.

Cu privire la documentarea capitolelor, majoritatea surselor utilizate se disting prin relevanță, actualitate și concludență, însă faptul că doctoranda a utilizat 58 de surse din 251 (de la 149 până la 207) în limba ebraică a făcut imposibilă expertizarea și validarea acestora ca fiind concludente și doctoranda nu s-a limitat doar la o simplă traducere a acestora. De asemenea, sursele în limba română trezesc anumite semne de întrebare asupra utilizării acestora, când unele nume sunt trecute greșit.

Unele articole ale autoarei trezesc suspiciuni asupra documentării sale privind minoritatea găgăuză din Republica Moldova, deoarece articolul la care face trimitere în teză cu titlul „Gagauz minority in Moldova: language and education challenges” (Conferința "Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice" Ediția 7, 2021, Chișinău, Moldova, 26 februarie 2021) pare că nu a trecut o recenzare obiectivă sau chiar a fost publicat fără aceasta, calitatea științifică fiind sub orice critică. (https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/123-125_20.pdf)

Necorespunderea subiectului cercetat în lucrare cu direcțiile prioritare de cercetare ale Republicii Moldova, practic, lipsește de sens discuțiile asupra rezultatelor, compararea acestora cu cele din literatura de specialitate și sublinierea aspectelor de noutate pe plan național și internațional dezvoltate de către autor. Prezentarea unor rezultate și contribuții valide doar pentru Statul Israel și străine Republicii Moldova diminuează relevanța acestora pentru ultima. Autorul a reușit să acopere rigorile cu privire la reflectarea materialelor proprii în cercetarea elaborată, însă unele studii nu se disting prin originalitate, deși corespund temei tezei, iar referințele la propriile articole se regăsesc în text.

Concluziile la capitole par a fi relevante, în cazul în care autorul nu le-a preluat din sursele din ebraică, care nu au putut fi verificate nici de sistemul antiplagiat și nici de către experții desemnați din cauza că aceștia nu cunosc această limbă.

Unele concluzii și o recomandare din conținutul autoreferatului lasă să planeze anumite suspiciuni asupra materialului relatat despre situația minorității beduine din Israel și integrarea acesteia în societatea israeliană. În concluzii, în descrierea contribuțiilor personale, trebuia să fie indicat numărului capitolului și a paragrafului unde a fost dezvoltată, cu sublinierea semnificației teoretice și a valorii practice a acestora, a impactului elaborărilor, indicarea limitelor rezultatelor obținute etc., ceea ce nu a reușit la fiecare din concluziile generate. În schimb s-au făcut trimitere la alți autori, ceea ce este în afara rigorilor regulamentare, iar concluziile nr. 13 și 14 par a fi niște percepții nefondate ale doctorandei despre situația minorității găgăuze din Republica Moldova.

Secțiunea Referințe bibliografice se distinge prin completitudinea și actualitatea surselor bibliografice, iar, deși calitatea referințelor bibliografice în textul tezei par a fi necesare, la subiect, redactarea acestora este necesară. (MUSTATA S. în loc de MUSTEAȚĂ S.; CORAS-POSTICA, V. în loc de GORAȘ-POSTICĂ V.). Pentru ultima sursă cu nr. 208 lipsește Orașul: Editura, anul apariției. (preluat din teză p. 147 - „208. CORAS – POSTICA, V., Bezede, R. Glosar utilizat în cadrul seminarelor „Educație pentru toleranță”, P.68-77”). În referințele bibliografice la nr. 211 este trecută Legea Învățământului din 1995, la care în lucrare nu există vreo trimitere pentru a-i valida relevanța, precum și a referinței cu nr. 212 Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), Art. 12, p. (2). Asemenea speculații cu sursele pentru care există posibilități de a le verifica generează supoziții că astfel de acțiuni manipulatorii nu este exclus să se fi realizat, în mod special, cu sursele în ebraică, pentru care nu au fost găsite resurse de a fi verificate 100% din cauza instrumentelor costisitoare.

O problemă majoră reprezintă gradul corespunderii tezei de doctorat specialității solicitate, problemă deja menționată mai sus, pornind de la aparatul noțional specific preponderent pentru domeniul sociologiei: integrare, segregare, populație majoritară, minoritate etno-culturală, comunități, grup social.

Deși conținutului tezei este preponderent reflectat în publicații, iar metodologia de cercetare este una complexă, totuși realizarea scopului și a obiectivelor cercetării, în mare măsură, rămâne a fi una irelevantă și inutilă pentru Republica Moldova, mai ales când, în conținutul autoreferatului, se speculează cu neadevăruri despre minoritatea găgăuză din Republica Moldova: - p. 8 **Valoarea tezei pentru specialiștii din domeniul educației** din Republica Moldova este importantă, deoarece rezultatele investigației au fost reflectate în articolul: „Sistemul educațional din Israel. Analiza modelelor de integrare socială a minorităților naționale”, inclus în monografia colectivă: „*Interconexiunile integrării sociale și consolidarea sistemului de securitate*” [24]. **Instituțiile sistemului educațional din Republica Moldova se confruntă cu dificultăți majore în integrarea socială a reprezentanților minorităților etno-culturale.**); - p. 25 **CONCLUZII 6.** În Republica Moldova există un cadru legislativ și instituțional pentru protejarea și promovarea drepturilor minorităților. Totodată este recunoscut faptul că o atenție insuficientă se oferă planurilor/programelor de includere a minorităților în societatea moldovenească, participării lor la viața publică și în procesele electivă; - p. 27 **RECOMANDĂRI 8.** În Republica Moldova este necesară promovarea unor politici etnice nediscriminatorii, orientate spre integrarea graduală și complexă a minorităților, care să contribuie la creșterea gradului de reprezentare politică a minorităților. Responsabilii pentru elaborarea și implementarea Planurilor de acțiuni în domeniul instruirii și educației ar putea valorifica bunele practici expuse în teză, ale statelor: Finlanda, Țările de Jos, Estonia, Suedia, Marea Britanie, SUA, Australia. Cu atât mai mult că, în urma războiului din Ucraina, Republica Moldova a primit un număr impunător de refugiați, zeci de mii dintre care s-au înscris în instituțiile educaționale.

Din cele expuse reiese că a fost interpretat eronat și distorsionează conținutul politicilor educaționale din Republica Moldova, modalitatea de implementare la capitolul minorități etno-culturale, iar recomandarea nr. 8 cu privire la refugiați dă de înțeles că nu distinge între politicile adresate populației băștinașe și persoanelor refugiate, aflate o perioadă relativ scurtă de timp pe teritoriul Republicii Moldova.

Deși lucrarea s-ar distinge prin noutate și originalitate științifică în Statul Israel, în lucrare nu a fost găsit răspunsul privitor la factorii care au determinat abordarea în lucrare a unui subiect atât de sensibil și necesar, la prima vedere, pentru Statul Israel și atât de străin pentru Republica Moldova, în situația în care în țară nu există specialiști în domeniu nici să ghideze cercetarea și nici să o expertizeze, iar coordonatorul științific nu cunoaște nici limba engleză și nici limba ebraică pentru a avea toată certitudinea asupra materialului prezentat ca teză de doctorat. (a se viziona susținerea publică a tezei - <https://www.youtube.com/watch?v=Hl8go6J5ukE>)

Pentru estimarea obiectivă, în ce măsură rezultatele științifice au contribuit la soluționarea unei probleme științifice (care este eronat formulate) sau au determinat dezvoltarea unei noi direcții științifice, este necesară o expertiză suplimentară a doi specialiști în domeniul educației și cel al sociologiei, ambii cunoscători în egală măsură a limbii ebraice și engleze.

De menționat este faptul că utilizarea limbii engleze în varianta sa non-academică a creat dificultăți în aprecierea nivelului de procesare analitico-sintetică a informațiilor, utilizarea metodelor fiind ușor spus redusă la enumerarea lor de fațadă, cu inventarea unora precum „metoda politologică”, „metoda analizei comparate”, ultima fiind o calchiere din limba rusă „метод сравнительного анализа”. Calitatea informațiilor și a datelor procesate a fost dificil de expertizat din motivul că sursele sunt în limba ebraică, ceea ce împiedică susținerea afirmațiilor doctorandei despre completitudinea datelor experimentale și observărilor utilizate.

Mai mult ca atât, pe unele segmente se observă o lipsă de sincronicitate în statisticile expuse, iar afirmația din conținutul referatului „Astfel, au fost expuse relațiile dintre guvernul israelian și societatea locală, estimate dificultățile caracteristice aprecierii poziției și rolului minorităților etno-culturale din Israel, observate de-a lungul celor 72 de ani de existență a statului.”, când de fapt la data susținerii Statul Israel era în ajunul aniversării sale de 75 de ani de la constituire, fiind înființat la 14 mai 1948.

Cu referire la forma și structura tezei, aceasta nu a fost afectată substanțial de observațiile făcute, cu excepția tabelor și figurilor, care nu au putut fi verificate, din cauza că se fac trimiteri la articole în ebraică, dacă aparțin altor autori sau au fost elaborate de doctorandă, după cum scrie sub fiecare din acestea.

În lista cu abrevieri, s-a operat cu denumiri eronate precum MECC – *Ministry of Education and Culture in Moldova*, în loc de *Ministry of Education and Research* (p. 11).